

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Birželis — June 9, 1972

Nr. 45

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AMERIKA IR RUSIJA

PER AMŽIUS AMERIKA RUSAMS BUVO IDEALU

Nixono viešnage Sovietijoje ir jos galima įtaka į įvykių plėtotę verčia pažinti kiek atgal į amerikiečių - rusų santykių eigą istorijos raidoje. Žinia, negali tikėtis iš karto oficialių nuosirdžių santykių dėl ideologinių skirtumų. 'Pravda' išcenzūravo Nixono kalbą, nors per radiją ir televiziją ji buvo perduota tiksliai. Tačiau čia veikia taisyklė, kad uždraustas vaizdas skanesnis. Užtat išcenzūruotos vietos tik paskatino surasti, ką iš tikro JAV prezidentas pasakė. Čia pat reikiama stebėti, kad nepaisant oficialaus Maskvos nusistatymo, Amerika rusams visados buvo sektinu ir pavydėtinu idealu.

Jau prieš šimtą metų rusų liberalas Aleksandras Hercen rašė, kad Amerika yra vienintelis galimas Rusijos partneris pasaulio politikoje. Savo žurnalą jis pavadino "Kolokol" pagal amerikiečių "Liberty Bell". ("Kolokol" itakojė Vincas Kudirka išleido savo "Varpą".) Pirmasis Rusijos radiklas Aleksandras Radiščevas savo 1783 metų poemoje "Laisvei" G. Washingtoną vadina išvaduotoju iš vergijos pančių ir priduria: "Mes čia tačiau dar kenčiam ir trokštame panašaus triumfo". (Tos eilutės yra išbrauktos iš nūdienės Radiščevo rašinių laidos.)

Caras Aleksandras I pasiūlė prezidentui Jeffersonui sąjungą prieš Napoleoną 1806 metais. Po trijų metų abu kraštai užmezgė diplomatinis santykius 1911 m. 200 amerikiečių laivų pralaužė Napoleono blokadą. 1814 m. draugystė tarp abiejų tautų buvo tokia, kad D. Britanijos premjeras Liverpool carą vadina "pusiau amerikiečiu". Aleksandras I 1815 metais pasiūlė Amerikai prisidėti prie "Šventos Santarvės" -- sau-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

gumo institucijos, kurios dabar siekia Brežnevas Vakarų Europoje.

1825 m. Rusijos opozicija -- dekabristai -- svajoja apie Rusijos naują santvarką pagal JAV konstituciją. Išstremti į Sibirą jie puoselėjo planus sudaryti Sibiro Jungtines Valstybes ir prisijungti... prie Amerikos.

Rusijos 1000 metų valstybinės sukakties proga 1862 m. ir Sibiro generalinis - gubernatorius Muravjovas - Amurski kvietė amerikiečius iškurti prie Kinijos sienos...

1867 m. caras pardavė savo nepelningą koloniją Aliaską Amerikai ir gautus pinigus (per 7 milijonus dolerių) investavo į geležinkelio statybą, kurios dalį iš Maskvos į Petrapilį pastatė amerikiečių inžinierius Whistler.

Faktas, kad po 1918 m. revoliucijos JAV atsidūrė Sovietijos priešų eilėse nepanenkė jos idealui plačiose masėse. Lygiai kaip jo negalėjo pakeisti ir oficiali propaganda, kuri iki šiol stengiasi aiškinti, kad geros amerikiečių masės yra pavergtos saujelės kapitalistų. Dabartinę oficialią pasaulėžiūrą nušviečia Eugenijaus Jevtušenkos eilėraščių, pasirodęs prieš

Nixono viešnage balandžio mėn. "Junost" ('Jaunystė') žurnalo numeryje. Jame skelbiama: "Amerika ir Rusija, jūsų kelias kartu yra sunkus, tačiau aš tikiu, kad mes sugebėsime kartu išplaukti tarp griuvėsių bei minų ir vėl apsikabinsime kaip 1945 metų gegužį". Eilėraščių pradžioje Jevtušenka skelbiama: "Aš myliu Ameriką".

Neatrodo, kad tas jausmas būtų svetimas ir komunistiniam Rusijos jaunimui, kurio tėvai sudaro režimo ramstį. Nepaisant visos propagandos, amerikiečių papročiai, mados ir liaudies muzika neturi ten jokios konkurencijos. 80% Leningrado jaunimo pasisakė brangią "džazą", kurį dabar ir oficiali propaganda skaito "proletariato" bei "liaudies" muzika. Privilegijuotų tėvų jaunimas mielai moka 100 rublių (vidutinį Sovietijos darbininko mėnesinį uždarbį) už tikrus "Lewis" "džinsus", o geras tonas reikalauja sakyti "good bye" vietoje "dosvidania"...

Tų paskutiniųjų nuotakos yra labai svarbios visos revoliucijos Rusijoje buvo pradėtos pasiturtinčių ir net aristokratų, kurių pėdomis reikia tikėtis eis ir dabartinis valdantis sluoksnius.

NATO NUTARIMAI

Kasmet NATO užsienių ir gynybos ministrai kelis kartus posėdžiauja vis naujoje vietoje. Šiemet, gegužės 30-31 d., NATO užsienių ministrų posėdžiai įvyko Bonnoje. Tai įvyko, turbūt, neatsitiktinai, bet sąmoningai, ryšium su prez. R. Nixono viešnage Maskvoje ir Rytų sutarčių ratifikavimu. JAV ir Vokietija susirado gerą progą pasigirti "laimėjimais".

Kaip žinome, NATO -- karinė sąjungininkų organizaciją -- sudaro 15 europinių ir neeuropinių valstybių, pastarųjų tarpe JAV ir Kanada. NATO tikslas apsaugoti visų 15 valstybių laisvę ir saugumą. Be abejo, šis tikslas išsiplečia: NATO siekia apsaugoti laisvosios Europos ir viso laisvojo pasaulio taiką ir laisvę.

Šį kartą NATO užsienio ministrai ypatingai

JIE ŠOKS IV TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

LST Korpi Neo-Lithuania tautinių šokių grupė buvo įsteigta 1967 m. lapkričio 19 d. Jos organizatoriai bei pirmieji vadovai buvo Algis Modestas ir Kęstutis Cicėnas. Šios grupės tikslas yra ugdyti, puoselėti ir geriau pažinti mūsų tautinius šokius bei populiarinti tautos šimtmetinį meno palikimą. Pirmą kartą LST Korpi Neo-Lithuania tautinių šokių grupė pasirodė LST Korpi Neo-Lithuania Vasario 16 d. minėjimo proga. 1968 m. kovo mėnesį grupės vadovu buvo paskiesta Nijolė Pupienė. Trečioje tautinių šokių šventėje, 1968 m., Neo-Lithuania tautinių šokių grupė dalyvavo su dviem rateliais. Šį pavasarį Neo-Lithuania tautinių šokių grupė pasirodė LST Korpi Neo-Lithuania Vasario 16 d. ir Motinos dienos minėjimuose. Grupės seniūnė yra Danutė Nolte, akordeonistai -- Petras Blekys ir Algis Modestas.

NIXONO MASKVINĖ KELIONĖ IR LIETUVA

STEPAS VYKINTAS

Prez. R. Nixono kelionė ir jo viešnage Maskvoje, užtrukusi apie 8 di-

buvo susirūpinę NATO vieningumu, gynybos planų suderinimu ir saugumu. Todėl komunikato antrame punkte užakcentavo, kad "gynyba ir atampa" (Ennsprung, liet. naujadaras padarytas pagal atmagą - atomagą) yra neišskiriamieji dalykai". Sąjungininkų solidarumas šiuo požiūriu yra būtinas. Tolimesniuose penkiuose punktuose yra užgriami visi R. Nixono ir W. Brandto padaryti susitarimai su Maskva, Varšuva ir Rytų Vokietija. Iš to susidaro išpuolis, kad V. Vokietijos opozicija, kuri buvo anksčiau kietai nusistatę prieš Rytų sutartis, privertė kapituluoti ne tik Maskvą, bet ir trys kiti "didieji": JAV, Anglija ir Prancūzija. Ir gal pirmuoju smuiku čia grojo JAV, nes prez. R. Nixonui rūpėjo laimėti Brežnevo parašą po SALT sutartimi.

Maskvos pavergtiesiems, keistai skamba NATO užsienių ministrų džiaugsmas, kad "yra pasiekta pažanga santykiuose su Rytiais, nes yra užsimezgę dažnesni vadovaujančių asmenybių kontaktai". Argi didelė laimė pavergtiesiems, jei diplomatai ir politikai, lydimi gausiausios apsaugos, gali pasivažinėti po komunistinius kraštus, o pavergtieji negali net iš darbo vietės pasitraukti...

Atuntasis komunikato punktas atidaro duris Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijai Europoje (sutrumpintai lietuviškai) (Nukelta į 2 psl.)

nas, yra didelės istorinės reikšmės įvykis, kuris pasuko ne tik JAV bet ir viso pasaulio politiką kita kryptimi: nuo konfrontacijos į politinę kooperaciją. Gryna tiesa, kad šiai kelionei Prezidentas buvo labai pasiruošęs ir nusivėžė į Maskvą didžiulį lagaminą sutarčių projektų, kurie po kietų derybų su Maskvos valdovais pavirto į teisinius susitarimus. Kiek tos sutartys bus naudingos JAV, tai parodys ateitis. Mums ši kartą rūpi ne tos sutartys, o šios kelionės psichologinės aplinkybės vaisiai, ryšium su Lietuva.

JAV vyriausybės politinį nusistatymą Lietuvos atžvilgiu iki šiol mes taip žinojome: JAV nepripažįsta dabartinės Lietuvos okupacijos ir viešai remia Lietuvos išsilaisvinimo idėją. Tai pakartotinai atsispindi kiekvienais metais Vasario 16 d. proga JAV valstybės departamento ir kongreso bei senato daugybės atstovų pareiškimuose. Tačiau pernai gruodžio mėn. Philadelphiaje LB politinių studijų metu JAV valstybės departamento, kitaip tariant užsienio ministerijos Baltijos skyriaus viršininkas, Europos reikalų pasekretorius Doyle V. Martin be kitko pareiškė: "JAV nepriklausomybės Lietuvai nesiekia. Jos siekia apsisprendimo Sovietų Sąjungos žmonėms dėl jų politinės ateities, JAV mano, kad yra aišku, kaip apsispręsti tie žmonės tose vietose, kur yra stipri tautinė sąmonė (mūsų pabr. St. V.) ir istorinė nepriklausomybės tradicija". Toliau jis tvirtina: "Lietuvos okupaci-

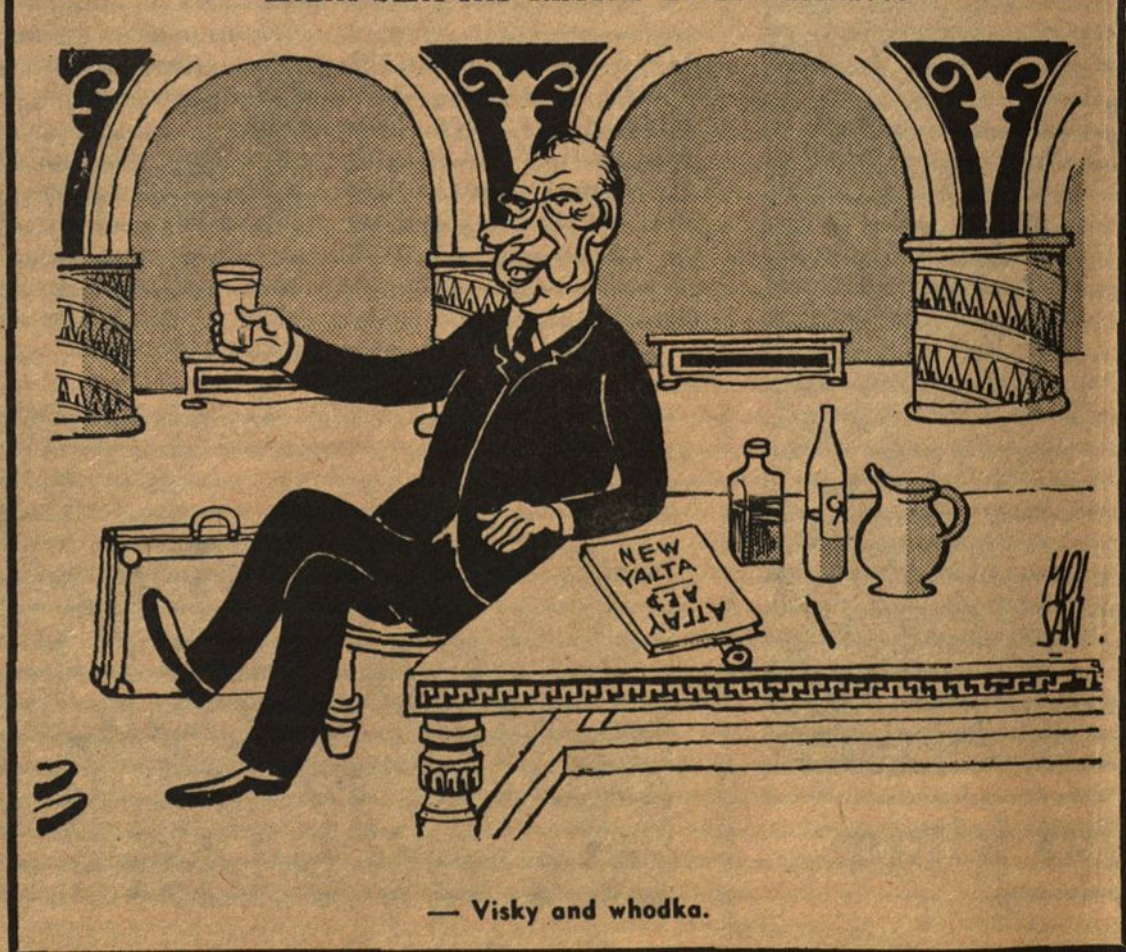
jos nepripažinimo politika šioje JAV administracijoje yra saugi, bet negalys garantuoti užsienietis administracijas" (Citatos iš "Pasaulio Lietuvio" nr. 21/57 1972 m. kovo - balandžio mėn. Psl. 354).

"Pasaulio Lietuvio" redakcija komentuoja: "Martino pranešimas mums nemalonus, dėl to girdėti nepasitenkinimų ir priekaištų. Bet geriau matyti tikrovę, nei dangstyti iliuzijomis".

Dėl Martino pareiškimų nebūtų reikalo jaudintis, jei prez. R. Nixono politiniai žygiai jo tezių nepatvirtintų. Deja, didžiai skaudu, kada JAV Prezidentas savo veiksmais Martino tezes patvirtina. Mes gerai suprantame, kad prez. R. Nixonas važiuoja į Maskvą kitais svarbiais politiniais reikalais: Vietnamo karo sustabdymo, Artimųjų Rytų konflikto likvidavimo, SALT ir kitų sutarčių priėmimo ir pasirašymo, tačiau mums būtų buvę malonu žinoti, kad jis nepasimiršo pasikalbėjimuose su Brežnevu ir Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų pavergtų tautų. Tiesa, jis aplankė Ukrainos sostinę Kieva. Ar tai reikalauja laikyti teigiamu ar neigiamu žygiu, tai galėtų geriau spręsti ukrainiečiai. Mano nuomone, tai buvo savotiškas komunistinės Ukrainos pripažinimas. Tenka džiaugtis kad prez. R. Nixonas nepanoro aplankyti Vilniaus, Rygos ir Talino. Bet vėl, jo atsilankymas Varšuvoje sukels dvejopus sentimentus lenkų tautoje: lenkų emigrantai palaikys tai savotišku II Pasaulinio karo pasėkų pripažinimu.

(Nukelta į 2 psl.)

LABAI SLAPTAS RIMTAS SUSITARIMAS...

— Visky and whodko.

NIXONO MASKVINĖ KELIONĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kalbant apie Martino pareiškimą, tenka ypatingai užakcentuoti: ko JAV siekia, mes gerai nežinome, bet mes gerai žinome, ko siekia lietuviai tauta tremtyje, okupacijoje ir visur, kur tik bent vienas sąmoningas lietuvis begyventų: kietai ir atkakliai siekiame Lietuvos valstybės atstatymo, demokratinės santvarkos Lietuvoje įvedimo ir tarptautinių vertybių teisių pripažinimo.

Tai neatsitiktinis įvykis, kad prez. R. Nixonas kelionės priedangyje Lietuvos žmonės viešai pareiškė savo valią būti nepriklausomais. R. Kalantos viešas susideginimas ir Kauno jaunimo masinis solidarizavimas jo didvyriškam žygiui, beišaukimas: "Laisvės, laisvės, laisvės Lietuvai", yra ne koks eilinis jaunuolių išsišokimas, bet masinė Lietuvos žmonių laisvės demonstracija. Tai atsakymas D.V. Martinui, kad Lietuvos žmonės sąmoningai ir su didžiausiu pasiaukojimu siekia nepriklausomybės. Čia reiškiamas didžiausias pasipiktinimas dėl Maskvos brutalumo ir ciniško tautų kiršinimo, pasiunčiant nekaltus Lietuvos žmones žudyti Kaukazo ir kitų, nerusų, tautų NKVD pareigūnams. Ar dėl to prez. R. Nixonas ką nors Brežnevui pasakė, nežinome, tačiau žinome, kad pasaulio spaudos opinija pasmerkė šį brutalų Maskvos žygį.

Ryšium su prez. R. Nixono kelione, vokiečių žinomas publicistas Matthias Walden "Die Welt" dienraštyje (Žiūr. š.m. gegužės 31 d. Nr. 124) 23 W. straipsnyje "Žmogaus teisės" jūreiviui Simonui Kudirkai" iškelia prieštaračius tarp Atlanto, UNO Chartos ir tikrovės. Jis cituoja: "Kiekvienai tautai yra užtikrinama teisė pasirinkti tokią valdymo formą, kokios ji nori. Gi tams tautoms, kurioms ji yra atimta, turi būti grąžinta". Toliau: "Kiekvienas žmogus turi teisę kiekvieną kraštą, įskaitant ir savąjį, palikti, lygiai į savo kraštą sugrįžti". Šią Chartą ir So vietų Sąjunga yra pasirašiusi. UNO Chartos principus užakcentuoja ir R. Nixono - Brežnevo pasirašytas bendras komunikatas Maskvoje. Bet kaip yra tikrovėje? M. Walden paaiškina: "Š.m. gegužės 20 d., (?) prieš prez. Nixonui atvykstant į Maskvą, buvo sovietų teismo nuteistas lietuvis jūreivis Simonas Kudirka 10 metų priverčiamųjų darbų ir jo turtas buvo konfiskuotas. Jis buvo iš rusų laivo pasprukęs į laisvę, bet amerikiečių buvo išduotas". Teisme jis pareiškė, kad "Atlanto Charta", kuri pavergtoms tautoms pažadėjo laisvę, buvo tuščias pažadas, kuris lietuvių tautai kainavo 50.000 gyvybių ir 400.000 išvežtųjų... Straipsnio autorius toliau rašo: "Jei Simonui Kudirkai priverčiamojo darbo stovykloje būtų leidžiama skaityti "Pravda", jis būtų sužinojęs

apie Nixono - Brežnevo komunikatą. Koks būtų jo kartus nusivylimas". Jis baigia straipsnį: "Ne vienas yra toks komunikatas, ir ne vienas yra Simonas Kudirka!"

Vadai derasi, koegzistuoja, o pavergtos tautos kovoja krauju ir asaromis uždokumentuoja, kad jos nenurims tol, kol bus įgyvendinta teisinga tautų, pagrįsta laisvės, demokratijos, teisingumo politinio moralumo principais.

NATO NUTARIMAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

viškai ją vadinsime SBK). Tokios konferencijos Maskva ir jos satelitai jau siekia nuo 1964 m. Per tą laiką Maskva militariškai tiek sustiprėjo, kad ji gali šios konferencijos ne tik pateikti, bet ir reikalauti. Kol kas yra NATO numatoma paruošiamoji SBK (vokiškai Vorkonferenz), kuri greičiausiai įvyks Helsinkyje, nes Suomijos vyriausybė, Maskvos įtaigota, ėmėsi šios konferencijos iniciatyvos. Tikroji SBK įvyks kur nors kitur (siūloma Viena ir Berlynas), ir greičiausiai 1973 m. pavasarį, jei, žinoma, iki to laiko nepasikeis politinė pasaulio būklė.

Antras NATO svarbus nutarimas dėl kariuomenių sumažinimo. Keturioliktame komunikato punkte yra pakartojamas

1968 m. Reykjavike priimtas NATO nutarimas siekti su Maskva ir jos satelitais (Varšuvos paktu) derybų dėl abipusio ir išbalansuoto kariuomenių sumažinimo Vakaruose ir Rytuose. Šių derybų paruoša gali vykti lygiagrečiai su SBK organizavimu. Kas šiose derybose turėtų dalyvauti, dar nėra aišku. Atrodo, kad turėtų josedalyvauti visos europinės ir neeuropinės valstybės, kurios yra užinteresuotos savo saugumu. Ypatingai čia yra susirūpinusios pakraščio valstybės, kaip Turkija, Graikija, Italija, nes jas labiausiai palies. Jei rusai atitrauks dalį kariuomenės iš Rytų Vokietijos ar Čekoslovakijos, tai nereiškia, kad ji nepadidins savo kariuomenės Bulgarijoje, Vengrijoje, iš kur jie galės lengvai ir greit okupuoti Jugoslaviją, Graikiją ir apsupti Italiją, Ispaniją.

Šios NATO konferencijos iškeltos temos ir nutarimai yra labai svarbūs ir reikšmingi. Todėl šiomis temomis dar teks nekartą atskirai ir specialiai kalbėti. Jos liečia ir pavergtąsias bolševikų tautas ir valstybes. Ypatingai reikėtų VLIKui ir visoms lietuvių politinėms organizacijoms sukrusti, užmegzti glaudesnius ryšius su visų pavergtų tautų ir valstybių egzilais ir iš vien veikti, kad nebūtume amžinai išduoti Maskvos vergijai.

M. Sargenis

AUGANTI LIETUVIŲ KOLONIJA FLORIDOJE

Grupė linksmai nusiteikusių svečių Tomkų motelio atidarymo vakarėlyje. Pirmoje eilėje: Jakubaitienė, Staneika, Daugėlienė ir Jakubaitis. Antroje eilėje: Tomkus, Augūnienė, Moziliauskas, Augūnas, Moziliauskienė.

Vis daugiau ir daugiau mūsų tautiečių apleidžia sunkios ir pelningos pramonės šiaurinius JAV miestus ir kuriasi saulėtoje ir amžinai šiltoje Floridoje. Prieš kiek laiko Miami ir St. Petersburg buvo galutinai šios lietuviškos migracijos punktais. Tačiau dabar jau mūsų tautiečiai bando pasklisti ir visose kitose šios valstijos vietose. Bilijoninis ir neįsiamatuojamas naujai įrengtas Walt Disney Land parkas ir net sunkiai įsivaizduojama jo įtaka į visą šios apylinkės ekonominį gyvenimą centriniame Floridoje prie Orlando patraukė eilę lietuvių, kurie keliaudami pietuosna ieškojo ne vien šilimos ir vandenyno bangų, bet ir pelno. Tuo būdu Orlando mieste ir jo apylinkėse jau spėjo įsikurti ir nuosavybes įsi-

gyti eilė lietuvių. Chicagočiai Linartai turi įsigiję gražius ir ištaigingus net du motelius prie pagrindinio kelio vedančio į naująją pasakų šalį.

Gražus ir spalvingas mūsų tautiečių būrys yra susibūręs ir West Palm dviejuose priemiesčiuose -- šiaurėje Juno Beacy ir pietuose Lake Worth. Čia yra jau apsigyvenę ir eilė clevelandiečių.

Visi šios apylinkės lietuviai yra susibūrę į Lake Worth ir apylinkės Lietuvių Klubą. Šiam klubui jau daugelį metų pirmininkauja Aleksandras Augūnas. Augūnas yra amžiumi jau senyvas, bet vis dar jaunystės energija švytintis senosios lietuvių emigracijos lietuvis. Jo tolerancija, įgimti organizaciniai gabumai ir prigimtas visuomeninis džentelmeniškumas subūrė visus šios apylinkės lietuvių į vieningą ir veiklią organizaciją, kurios narių tarpusavio solidarumas, organizacinė drausmė ir plati veikla gali likti išskirtinu pavyzdžiu ir daugeliui kitų lietuvių kolonijų.

Prieš tris metus Juno Beach įsikūrė ir Albina ir Vytautas Tomkai. Jie perėmė Sapphire motelį, kuris yra pastatytas gražioje aplinkoje, ant pat Atlanto vandenyno pakrantės prie stebėtinai puikaus paplūdimio. Tomkai tuč tuojau šią įmonę pagrindinai pervarkė, patobulino, papuošė ir šiandien šiame motelyje ištisus metus apsistoja ir atostogauja netik gausus būrys lietuvių, bet ir daugelis amerikiečių. Sezonu metu yra net sunku gauti kambarį, nepadarius užsakymo iš anksto. Motelį sumaniai administruoja Vytautas Tomkus, motelio viduje kiekviename žingsnyje ryškiai pastebima rūpestinga vyr. motelio šeimininkės Albinos Tomkienės ranka ir pastabi akis. Paskutiniu metu šios

įmonės gyvenimas taip išaugo, kad skubiai teko ją plėsti, pastatant dar vieną papildomą namą. Skersai kelių puikių palmių pavėsyje buvo pastatytas dešimties vienėtų gražiomis pakopomis aukštyn nusitęsęs pastatas, kurio kiekvienas kambarys yra aprūpintas virtuve ir saulėta veranda. Šie kambariai savo skoningu įrengimu ir visais patogumais gali lengvai prilygti naujausiems ir moderniškiausiems Floridos viešbučiams.

Šio naujo pastato iškilmingas atidarymas įvyko š.m. gegužės m. 20 d. Lietuvių Klubo susirinkime, kuriame dalyvavo virš 100 narių ir svečių. Visi susirinkusieji širdingai patenkėjo Tomkams ir toliau plėsti savo įmonę ir burti jos apylinkėse daugiau lietuvių. Susirinkimo programą pajavairino solistė Juozė Daugėlienė ir ilgesnė kalbą pasakė svečias Jonas Daugėla. Visus susirinkusiuosius Tomkai pavaišino skaniais valgiais ir gėrimais.

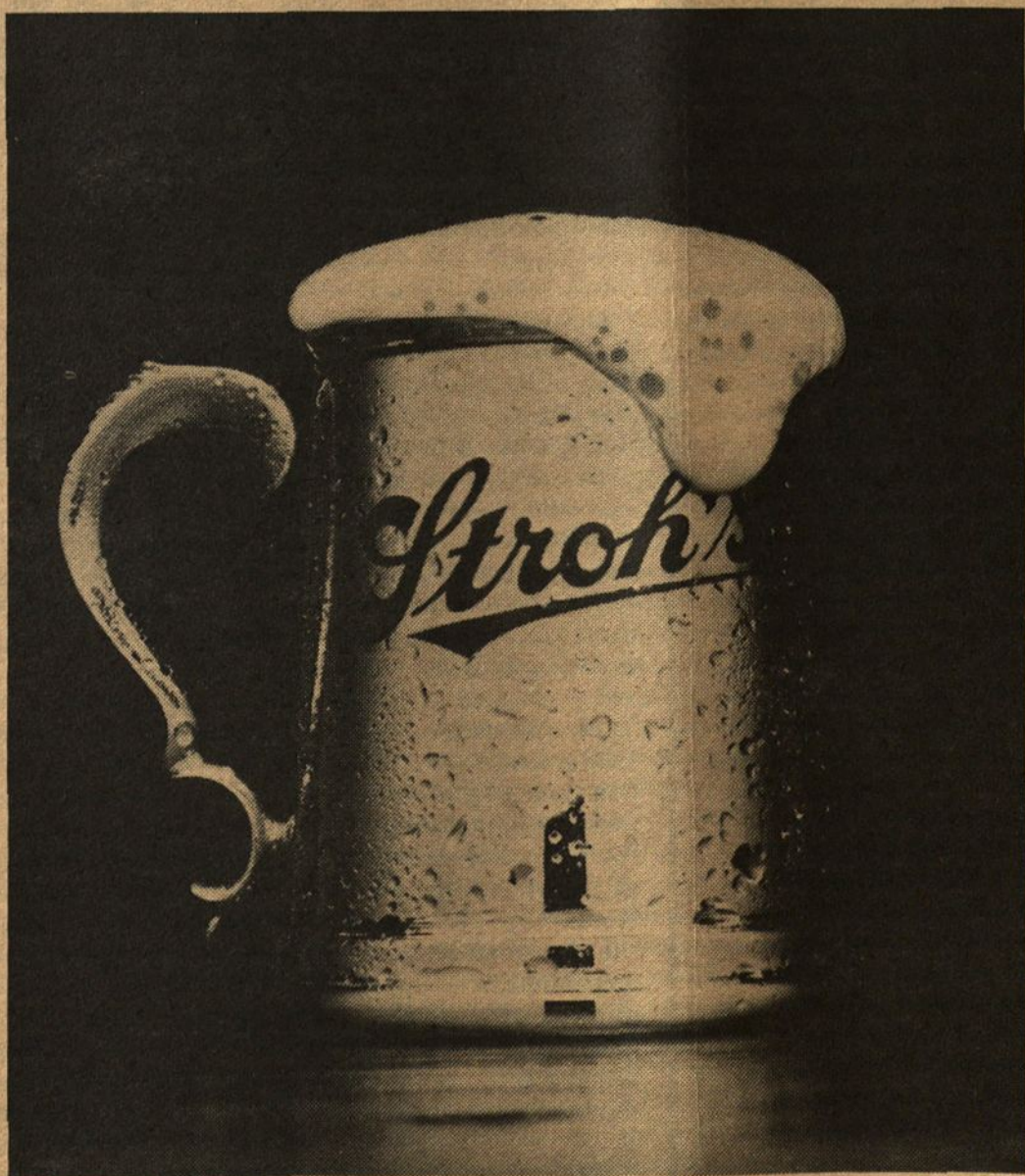
Pažymėtina, kad Tomkai šalia įgimtų prekybinių gabumų pasižymi ir dideliu visuomeniškumu bei tradiciniu lietuvišku širdingumu. V. Tomkus šiuo metu yra Lietuvių Klubo vicepirmininkas. Jis daro visas pastangas į šias apylinkes sutraukti galimai daugiau lietuvių iš visų Amerikos ir Kanados kampų. Jis tikrai širdingai pasitinka kiekvieną bet kuria proga naujai atvykusį tautietį, kiekvienam duoda visus patarimus ir teikia bet kokią pagalbą kiekvienam, kuris bando čia įsikurti. Kiekvieną svečią jis drauge su žmona širdingai ir rūpestingai pagloboja. Tad ir nenuostabu, kad Sapphire motelis yra virtęs lyg ir visų lietuvių susižinojimo natūraliu centru ir bet kokios veiklos ar pastangų išeities tašku.

Artimiausiu laiku Tomkai yra numatę pastatyti dar vieną motelio pastatą, kuris bus dar ištailingiau ir moderniščiau įrengtas.

Kiekvienas lietuvis, kuriam viena ar kita proga yra tekę pabuvoti Juno Beach ilgai negalės užmiršti Albinos ir Vytauto Tomkų širdingumo ir draugiškumo bei jų buveinės jaukios nuotaikos ir visos nuostabios aplinkos, kuri jų motelį kiekvienam padaro savais namais atitruskus toli nuo savos pastogės. J. Dg.

• Atostogos Floridoje geriausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sapphire Sea, 700 Ocean Dr., Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Telef. (303) 844-3388.

DŽIAUGSMO BOKALAS

Vienas alaus mėgėjas kitam

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT, MICHIGAN 48226

Naujai atidarytas Tomkų motelio pastatas Juno Beach.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SOVIETŲ MILITARIZMAS

Per visus "taikos kongresus" sovietinio bloko atstovai garsiausiai rėkia apie taiką. Bet, kaip paprastai, ši sąvoka nėra naivualio sąvoka. Laisvas pasaulis su savo egghead intelektualais supranta taiką kaip tarpvalstybinį sugyvenimą, kurį rikiuoja bendras noras nuolat ir nuolat bičiuliškai kratyti vienas kitam ištiestas rankas.

Sovietai supranta taikos sąvoką kitaip. Tai geopolitinė padėtis, kada visos valstybės "igyvendino" savo sienose socialistinę santvarką, o jas visas, neturinčias nėsavų kariuomenių, "tėviškai ir motiniškai" globoja Maskva, apsiginklavusi iki dantų.

Tankai, aviacija, atominiai ginklai Maskvos rankose yra čia ne kas kita kaip idiliška rykštė neklusniems rūpestingos motinėls saujoje. Tai yra "sovietinė taika".

Visos istorijos bėgyje visos militarinės galybės tikrai šitaip suprato "taikos" sąvoką. Neki taip ją supranta ir sukčiai aiškina ir maskvinis militarizmas.

Sovietinio gyvenimo apyvokoje nuolatos skamba visokių militarinių pergalių minėjimai. Vasario 23-oji yra "Tarybinės armijos diena". Tariamoji "lietuviškoji" divizija, kovojusi Raudonosios armijos sudėty prie Šiaulių ir Klaipėdos II Pasaulinio karo metu, turi savo dieną, savo kultą ir savo herojus, kurių pavardės beveik visos yra rusiškai skambančios.

Sovietinis militarizmas atremtas "Lenino mokymu apie socializmą, dėsto propagandistinis žurnalas "Laikai ir įvykiai" (Nr. 4). Sovietinis militarizmas, sukčiai skelbia tas pats žurnalas, yra "liaudiškas ginkluotų tarybinių pajėgų pobūdis, revoliucinis solidarumas su viso pasaulio darbo žmonėmis".

Sakinys aiškiai išduoda bolševikines pretenzijas į bet kurios valstybės suverenias teises ir kartu tai yra "brežnevinė militarinė doktrina", pagal kurią Maskva turi teisę "ginti socializmą", jeigu satelitinėje Maskvai valstybėje kyla pavojus "socializmui". Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos sukilimai buvo kruvinai sutramdyti dėl šitaip sovietiškaip suprantamos "taikos". Ir šiomis dienomis Kauno gatvėje su automatais švaistėsi brežneviniai parašutininkai dėl tos pat "taikos" reikalo.

Ar lietuviai dedasi prie "sovietinės taikos" gynybos? II pasaulinio

karo tarybiniais kariais buvo gausiai dalinami "Tarybų Sąjungos Didvyrio" titulai. Tokių titulų rusų tautybės kariai gavo 8160, ukrainiečiai 2069, gudai -- 309, totoriai, kazachai, gruzinai ir kiti gavo apie 400.... Lietuviai -- 15 (penkiolika!). Bet ir šie "lietuviai" vadinasi ne lietuviškais vardais! Tad lietuviai, kaip tauta, vien tik šiais daviniais remiantis, absoliučiai nepritaria sovietinio militarizmo slogučiui. Tai sveika ir garbinga istorijos bėgyje subrendusios tautos išlikimo tendencijos. Lietuviai priversti nei suvaromi į svetimos kariuomenės būrius. Tai prieštarauja Jungtinių Tautų chartos nuostatomis ir Tarptautinei genocido konvencijai.

Trečiojo pasaulinio karo grėsmėje, kada sovietinis militarizmas skuba užgriebti strateginės ofensyvos pozicijas, lietuvių tauta netalkina sovietiniam karo kurstytojui. Tačiau visos taikaus ir humanistinio pasaulio jėgos privalo rėkti apie karopavojų, apie tikrąjį būsimojo pasaulinio karo kurstytoją, apie sovietinį militarizmą.

Juo labiau nuolaidžiauja Amerika sovietiniam militarizmui, juo didesnis pavojus ji stato pasaulio taiką. (ar)

LIETUVIAI PAS KARDINOLĄ KROL

Š. m. gegužės 31 d. JAV Katalikų Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Philadelphia arkivyskupas kardinolas John Krol priėmė JAV lietuvių Bendruomenės delegaciją. Delegaciją sudarė jai vadovavęs JAV LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, LB Centro Valdybos vicepirminin-

kas, JAV LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, LB Centro Valdybos vicepirminin-

kas, JAV LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, LB Centro Valdybos vicepirminin-

kas, JAV LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, LB Centro Valdybos vicepirminin-

kas, JAV LB garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, LB Centro Valdybos vicepirminin-

Detroito lietuviai gegužės 20 d. demonstravę prieš sovietus dėl persekiojimų Lietuvoje. Priekyje - Šamos Estijos, Amerikos ir Lietuvos vėliavos.

ROMO KALANTOS PILĖNAI... (3)

KALANTA BUVO ŠVIESUS JAUNUOLIS

Pasaulinės sensacijos, gimusios brutalumo ženkle, visad prieštaringos, ar sunkiai sužinoma įvykio konstrukcija

kai adv. A. Novasitis ir Alg. Gečys, ir JAV LB Tarybos narys ir Lietuvos Vyčių organizacijos pirm. dr. J. Stukas. Delegacijos dalyviai kardinolą Krol supažindino su paskutiniųjų kelių savaitėjų laikotarpį pavergtoje Lietuvoje vykusiems ne ramumais, Romo Kalantos laisvės vardan įvykdytu susideginimu, ir 17,000 tikinčiųjų peticija Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui. LB vardu įteiktame memorandum, JAV Episkopatas per jo pirmininką kardinolą Krol prašomas

1. Pasmerkti oficialiu pareiškimu Sovietų Sąjungos vykdomą Katalikų Bažnyčios persekiojimą pavergtoje Lietuvoje;

2. Birželio mėnesio 18 d. JAV valstybėse paskelbti Maldos Dieną už Tiliąją Lietuvos Bažnyčią;

3. Įtaigoti Vatikaną per Romos Kuriją, kviečiant viešai pasisakyti prieš tikinčiųjų persekiojimą pavergtoje Lietuvoje.

Audiencia truko 45 minutes. Kardinolas Krol parodė esąs puikiai susipažinęs su mūsų tautos istorija ir jos šiandieninėmis kančiomis. Pažadėjo imtis reikiamų žygių delegacijos prašymams įgyvendinti.

NERIMA NARUTĖ

1972-ųjų GEGUŽĖ

Romui Kalantai

Pražydėjo gegužės alyvos
Mėlynai lyg dangus
Katakombose kyla vėl gyvas
Mano žemėj -- sūnus.

Jis liepsnodamas ištaria žodį
Laisvės Lietuvai, laisvės prašau
Tiems, kas netiki drąsiai parodau
Gyvą širdį žmogaus.
Gyvą širdį žmogaus ir tėvynės
Įrašau kančioje šios ugnies
Lai aukos žarijas prisiminęs
Nenustoja kovojęs vilties.

ir vyksmo logika. Tai patvirtina abiejų Kennedžių atentatai, M.L. Kingo nušovimas, netgi pasikesinimas prieš G. Wallace. Kiek liudininkų, tiek atskirų nuomonių, tiek skirtingų įvykio aiškinimų! Bet taip yra tik laisvos spaudos šalyje. Čia spaudos žmonės išskėja kiekvieną detalę, kiekvieną įvykio pėdą.

Kaune absoliučiai neįmanoma dabar atrasti realių duomenų apie Romo Kalantos savilaužą (susideginimą). Anaiptol, kas pasiekė pasaulio ausis ir sąžinę per begalo slaptus kanalus, Kau ne tyčiomis iškraipoma, sudarkoma, paverčiama jovalu, reikalingu režimei propagandai.

Antroje šio įvykio apmąstymo atkarpoje minėjome tris galionus benziną, kuriuos Romas Kalanta privalėjo turėti greita savęs susideginimui. Bet jau esama žinių, kur skelbiama, kad šis jaunas lietuvis beturėjo tik vieną galioną benzino. Tai, aišku, dar didesnė rizika skaudžiausiai apdegti ir laukti mirties ne liepsnose bet ligoninės palatoje.

Mes nežinome, kad tai buvo tikslas (gal būtų jaunuoliškai naivus) mirties akivaizdoje, be sutrukdymo baimės, deklaruoti savo žygio paskirtį. Gal būtų nešamas, gesinamas, gaudamas atgalvos švirkštus, Romas Kalanta tvirtino susideginęs protestan prieš vergiją ir okupaciją? Kas tai sužinos? Kas apie tai kalbės? Mirštantis, leigvyvis Romas Kalanta jau buvo apsuptas to baisaus režiminio aparato, kuris ir iš mirštančiojo lūpų plėšėsi patirti kas buvo autoatentato "suokabininkas", kas turėjo "įtakos" į šitokią veiksmą?

Režimas, be abejo, visų pirma, dar mirštančiam lovoje merdinti, tardymui jį gaivino ir tardė. Gal būtų tuoj pat, susideginimui įvykus, vykdė poiesčius, suimnėdavo jo draugus ir gimines? Tai logiškiausios prielaidos režimo praktikoje šitokiam susideginimui atsitikus.

Simo Kudirkos dramoje jo šeima ir artimieji buvo pirmosios tardymų

aukos, į kurias nukrypo režimo įtarimai ir rūstis.

Istorijos pavyzdžiais sekant, žinoma, kad viduramžiniuose auto-da-

fe (raganų deginimuose) liepsną įkurdavo aukos kojugalys, vis reikalaudami, kad ir priešmirtinę, paskutinę sekundę auka išrėktų "bedradarbio" vardą, kuris kurstė paroduoti sielą velniui. Čekų jaunuolio Jano Palacho istorija byloja, kad dar prieš jo laidotuves režimo skalikai ieškojo susideginusio jaunuolio "bendrinių" ir suimnėdavo žmones. Kodėl kitaip turėjo būti Kaunė?

Susideginimo faktą stengtasi prislopinti, niekam jo nepranešti, lokali zuoti ir nustumti į nežinią. Kartu su kančiose mirusiojo palaikais norėta palaidoti istorinį faktą.

ROMAS KALANTA, kaip visi aplink jį, jaunieji ir veržlesnieji, priklausė dabar jau masinei Komjaunimo organizacijai (taip tvirtina ir jo motina), buvo tvarkingas ir pakankamai darbštus. Komjaunimas yra priverstinė kiekvienam studijuojančiam jaunuoliui organizacija. Tai vie nintelė jaunimo organizacija, iš kurios, esant tam tikroms sąlygoms, individas gali patekti ir į Kompartiją. Ir ši jau tada- (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Romas Kalanta! Jaunuolis pavergtoje Lietuvoje, mums pamazu dvasioje sustabarėjant -- gyvybės paaukojimu durė pačion širdin: nepamirškime esą didvyrių tautai! Kaip himne Kudirkos tarta ir mūsų dažnai giedama. Nė vienas neišsižadėkime istorinės lietuvių pareigos! Kuomet Lietuva, svetimųjų niokojama, laukia iš mūsų visų pagalbos... Esame sujudinti R. Kalantos skaudžiu žygiu, mūsų sąžinė išbudinta. Dažnas norime ką nors atlikti, tik nesumojame ką ir kaip. O kuras bando ir atsiklausti: juk yra veiksniai, vadovai, jie geriau išmano, tegu dirba. Ne! Esame politiniai išsilviai, tad aliai vienas esame tautos ambasadoriai -- Nė vienam nevalia rankas suklojus vien savimi rūpintis. Tikrai klausimas, ką ir kaip kiekvienas lietuvis gali nuveikti, kuo prisidėti prie bendros kovos už laisvę?

• I. Uoliau, be didelių raginimų dalyvausime visose demonstracijose dėl Lietuvos reikalų, dėl kovos su bolševizmu. Tebūna visur mūsų lietuvių gausi ir galinga, stipri ir sąmoninga tautinė grupė. Tegu visi pastebi mūsų laisvės pastangas.

II. Svetur ilgokai gyvendami jau susipažinome su kraštu ir žmonėmis -- dažnas galime ir privalome Lietuvos žmonių kančias ir laisvės siekimą populiarinti svetimųjų tarpe. Nepraleiskime jokios progos, su kuo tik sueiname, visi tesužino skaudžius faktus, tepažįsta komunizmą su jo apgaule ir žiaurumais.

III. Jautriau remkime savo politinius veiksnius (ALTA ir VLIKAS), nelikime abejingi jų žygiams, negalėkime pinigų ir žinokime: jie daro, kas tik galima.

IV. R. Kalantos auka teišjudina mus gyviau ir nuoširdžiau veikti savose organizacijose, kad nebeliktų apsnūdimo šitokiais lemtiniais laikais. Netingėkime būti draugijų nariais, nevengkime dirbti valdyboje ar kurioje komisijoje, teikime naujų sumanymų, išjudinkime kaimynus ir draugus tėvynės rūpesčiams. Atleiskime skriaudas ir įžeidimus, nes visi esame žmonės -- su silpnybėmis.

V. Išsirašykime daugiau savų laikraščių, nes tik plačiausios skaitytojų geriau išmanysime Lietuvos reikalus ir būsime naudingesni tautai. Skaitykite visas savas naujai išeinančias knygas, kad tapume visapusiškai kultūringesni, šviesesni, kad lietuvišką sąmonę nuolatos pagaišintume tautinės krypties turtais, kad nepasikęstume svetimųjų rvanė ir dvasiškai neapmirtume.

VI. Tapkime jautresni ir savajam jaunimui, domėkimės jų nors ir nevisai tobulais darbais, nepykime dėl jų nesubrendimo ir neišsiskirkime jų perastriais išsišokimais. Ypač visus jaunimo renginius gausiai lankykime! Taip pat daugiau meilės ir pastangų dėkime ugdati lietuviškas mokyklas, lietuvių kalbos semestrus universitetuose.

VII. Ryžkimės nuo šiandien visa gera ir naudinga tautai remti ne vien žodžiais ar pasyviu pritirimu, bet -- būtinai ir darbais!

• Nidos leidykla Londone (K. Barėno, savos raštijos mylėtojo, tvirtai globojama) pateikė vėl naujų knygų. M. Vaitkaus atsiminimų jau 8-tasis tomas. Gerai žinoma ir mėgiama autoriaus pasakojimas stilingas, lengvas, o faktai ir žmonės -- mums visiems svarbūs bei įdomūs. Tikrai skaitytina knyga. Pasidomėkime viena gabalėliu apie žymų Kauno knygyno savininką žydų tautybės: -- O mano Balošeris... labai brangino ir Bibliją. Vieną kartą jis man papasakojo, kaip ortodoksai žydai gerbią tą Dievo knygą: girdi, jei jinai kuomet nukrintanti ant žemės, tai tikintis žydas pamaldžiai atsiklaupias, žemai nusilenkia, pagarbiai pakelia knyga nuo žemės, pabučiuojas tą vietą, kur ji buvo nukritusi, ir tuokart atsistoja taip pat pagarbiai ir padedą šventąją knygą į tinkamą vietą....

Gal todėl žydoms Dievas padėjo vėl atkurti Palestinoj savą valstybę.... Regis, ar ne panašiai privalėtume ir mes gerbti savo lietuvišką knygą -- tiek iškentėjusią ir tiek mums gero atnešusią? Mūsų vargšė knyga jau prieš 100 metų mums sukūrė garbingą knygnešių herojų kankinių epochą; ji atgaivino tautinę sąmonę ir įgalino laimėti didžiąją dovaną -- 1918 metus! Knyga ir šiandien yra vienas iš pagrindinių ramsčių tautinei kultūrai klestėti ir laisvei atgauti. Bet mes tartum visa tai pamiršome. Tad vien kaip atgaile už nuodėmę -- atsiklaupkime prieš savą knygą ir pamilkime ją nuoširdžiai, nebe taip paviršutiniškai, kaip ligi šiolei. Ir išsižadėkime nuo šiandien daugiau savo knygos nebelaikyti skurde, nes tai ne vien tautos kultūrai nuostolis, bet -- ir mums patiems dvasinis nuostolis bei skurdas.

KELIAS Į KAPITULIACIJĄ (2)

Nepaprasti sovietų laimėjimai. - Ar nepasivaidenę Nixonui Kremluje von Ribbentropo dvasia?

(Pradžia Nr.44)

TAI TIK PRADŽIA?

Jau kalbama, kad de-rybos dėl nusiginklavimo bus tęsiamos toliau. Gal net bus sutarta, kad reikia sunaikinti turimą atominių ginklų arsenalą. Ko gero, amerikiečiai ir toki susitarimą galės rimtai vykdyti, kaip jau yra sunaikinę savo cheminius ir bakteriologinius ginklus (ar sovietai taip padarė?) Sovietai, žinoma, mokės ir čia apgauti, kaip atsitiko Kuboje. Blogiausias yra dalykas, kad amerikiečiai vykdo visus sau nepalankius susitarimus, kai sovietai tokių nei nemano vykdyti. Atsiminkime Jaltos susitarimus. Sovietai jų nevykdė (išskyrus vieną -- Japonijos užpuolimą), kai amerikiečiai parai-ždūi įvykdė visus. Arba vėl dėl Kubos. Sutarė, kad amerikiečiai paliks Kuboje komunistinį režimą, jei sovietai išsiveš savo atomines raketas. Amerikiečiai viską vykdo, neleidžia net partizanams kubiečiams kliudyti Kastro, kai sovietai atsiuntė į Kubą atominės raketos apginkluotus povandeninius laivus ir pastatė jiems ten aprūpinimo bazę. Amerikiečiai protestavo dėl bazės. Sovietai atsakė, kad jie tokios nestato ir viskas nurimo. Washingtonė ėmė ieškoti to susitarimo dokumento ir žiūrėti, ar sovietai jo nesulaužė, pasiūsdami į Kubą povandeninius laivus su atominėmis raketomis. De-ja, net jokio popiergalio dėl susitarimo apie sovietų raketas Kuboje niekur negalėjo surasti. Atrodo, kad visas susitarimas buvo neoficialiai tik žodžiu padarytas tam tikrų tarpininkų viename Washingtono viešbutyje prie baro. Tam "gentlemen agreement" pritarė Chruščiovas ir Kennedy. Tai ir viskas. Ir taip sovietai vėl apstatė amerikiečius.

CHRUŠČIOVO IR NIXONO KALBOS

Pasiklausius prez. Nixono V.28 d. kalbos iš Kremliaus, tuojau prisiminė Chruščiovo kalbą, kai jis anuomet lankėsi JAV-se ir kalbėjo per

radiją. Jis visą laiką gyrė sovietinę santvarką, kalbėjo apie savo laimėjimus ir beveik nieko gero nerado pasakyti apie JAV. Tuo tarpu Nixono kalba buvo grynai paneigriki sovietams. Žinoma, mandagumas reikalauja, kad svečias pagirtų šeimininkus. Tačiau buvo persistengta. Juk ta kalba buvo skirta ne tik rusams, bet kartu ir amerikiečiams. Ne vienas amerikietis, ypač iš jaunųjų tarpo, galėjo pagalvoti: jeigu ten Sovietijoje viskas taip gerai, kodėl ten pažanga, gėrovė ir galybė, tai kodėl mums neišvesti tokios pat santvarkos? Kodėl JAV prezidentas nepakalbėjo daugiau apie savo kraštą: nepaminėjo apie religijos, žodžio, spaudos ir kitokias laisves JAV-se, apie teises ir privilegijas, kuriomis naudojasi etninės ir rasinės mažumos, arba kad JAV-se opozicijos žmonės neikišami į koncentracijos stovyklas, nes toks įstatymas, buvęs tik popieriui, buvo Kongreso panaikintas? Tik labai atsargiai paminėjo, kad amerikiečiai nesiekia jo kių teritorinių laimėjimų arba užgrobtųjų, kad reikia žmonėms leisti patiemis pasirinkti valdymo formą, kad amerikiečiai savo valdymo sistemos nebruka kitiems per prievartą, kad po Antrojo pas. karo atsirado apie 70 naujų nepriklausomų valstybių (netekusias nepriklausomybės negi paminėsi!), kad nereikia di-diesiems kurstyti mažesnius leisti į visokias avantiūras (kaip dabar Vietname, kurio vardas nebuvo paminėtas). Ir tik tai tiek. Nesuminėjo net tokios blankios, tačiau dabar Washingtonė labai mėgstamos frazės, kaip tautų apsisprendimo teisė. Tokia sovietams patikaujanti kalba daugeli

labai apvylė. Beje, kaip anuomet Rooseveltas Teherane, taip dabar Nixonas Maskvoje, apsisitojo ne JAV Ambasadoje, bet pas sovietus Kremluje, apstatytas šnipų ir mikrofonų, kurie ir kiekvieną amerikiečių nusičiudėjimą užregistravo.

KAS PASIRŪPINS JAV LIKIMU?

Politikieriams niekas kitas nerūpi, kaip tik tai sumedžioti sau balsus. Net savo krašto išdavimo sąskaita (atsiminkime tik kai kurių senatorių elgesį ir kalbas). Kiekviena kitame krašte potokios politikierių demagogijos ir kapituliacijos priešui, kuris nori mus palaidoti, įvyktų karinis "pučas". Čia taip negali įvykti, nes kariškiai yra politikierių taip išdresiruoti, kaip cirko šunys, kurie net neamtels, nedavus dresiruotojui ženklo. Tik vienas gen. McArthur išdriso pakritikuoti civilių strategų idiotiškumą. Jis pralaimėjo, nors jo pusėje buvo ne tik amerikiečių tautos didžiūma, bet ir Kongresas. Deja, jis nesusilaukė paramos iš savo kolegų aukštųjų kariškių Washingtonė, kurie galėjo paspausti kur reikia. Nenorėjo jie rizikuoti savo karjera? Iki šiol tik vienas generolas taip išdriso pasiegti savo krašto, bet ne karjeros labui. Jis pralaimėjo. Dar daugiau pralaimėjo JAV. Rezultatai buvo tokie: pralaimėtas Korėjos karas, išaugo komunistinės Kinijos galybė, atsirado sovietų bazės Kuboje, turime Vietnamo tragediją ir.... padarytas stambus šuolis į visišką kapituliaciją. Politikų klaidas tūkstančiai karių apmoka savo gyvybėmis.

Delta

REMKIME MŪSŲ GRAŽŲ JAUNIMĄ LAISVAJAME PASAULYJE IR SU-TEIKIME JAM PROGĄ ATVYKTI Į IV-TĄ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVEN-TĘ.

AUKAS SIŪSKITE IV-SIOS TŠŠ VA-JAUS LŠŲ TELKIMO KOMITETO PIRM. J. EVANS, 6845 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. 60636.

ROMAS KALANTA...

(Atkelta iš 3 psl.)

po karjerizmo perykla, pareigūnų ir valdininkų tramplinas.

Romas Kalanta, kaip visi aplink jį, lankė agitaciniai - propagandinio pobūdžio seminarus, ilgas valandas leido pašnekesiuose apie penkmečio planus (juk jis dargi dirbo įmonėje, kuriai užkrauti penkmečio planai). Jam kalbėjo apie soclenktynes, jam skelbė "mokslinio socializmo" doktriną, jam tvirtino ir apie "darbo liaudies" nuverstą "feodalinius - buržuazinius" Lietuvos buvusįjį režimą...

Formaliai nėra ok. Lietuvoje "religingo" žmogaus. Tad, formaliai ir visa Kalantų šeima nebuvo "religinga". Paskaitose Romui aiškino, kad "religija" yra tarptautinio imperializmo talkininkė. Klausydamasis transliacijų iš laisvojo pasaulio, jis, aišku, klausėsi ir religinių temų paskaitų.

Romas Kalanta skaitė "Jaunimo Gretas", "Komjaunimo Tiesą", "Kauno Tiesą", "Švyturį", galbūt ir "Nemuną", "Pergalę", bei "Kultūros barus". Jis skaitė ir lokalius, komjaunimo treniui skirtus leidinius.

Jo padėtis mokykloje ir jo atkaklumas mokytis ir kartu dirbti nerodo jo apgibusiu, apsnūdusiu, nesidominčiu plačiais horizontais.

Čekų jaunuolio Jano Palacho intelekto ir būdo

bruožai taip pat rodė jo platų apsiskaitymą, didelį dėmesį visuomeninės moralės problemoms ir stiprų sielosi-mąsi dėl tų moralės problemų principų nepaisymo. Janas Palachas nematė nė prasmės vegetuoti, nesurikęs savo liepsnomis "protestuotu" taip išraiškingai, kad protestą pamatė pasaulis.

Janas Palachas, kaip tai būdinga šitokio tipo asmenims, buvo labai individualus, giliai užsida-ręs savyje. Kodėl kitoks turėjo būti devyniolika-metis jaunuolis Romas Kalanta?...

Tautinis genocidas ap link jį siautėjo žiaurėjo, kaip kad okupuotoje Čekoslovakijoje. Rusinimo potvynis jau buvo beribis. Lietuvos teritorija jau tapo buvusios caristinės imperijos provincija. "Didysis brolis" buvo pilnas bet kurio klau-simo sprendėjas ir bet kurio potvarkio autorius. Prieš jo akis augo naujos visuomenės klasiškumas, kur klasių skirtumai badė akis savo materialine skirtybe. Žemdirbiai, darbo liaudis ir režimo sukurta sovietinė aristokratija, jam, jaunam, mums keistos visuomenės padarui, rodė, kad "komunizmo statyba" tėra rusiškosios autokratijos statyba...

Romas Kalanta, kaip visi Lietuvoje gerai žinojo sudėtingą Simo Ku-dirkos įvyktį. Kaip visi

Lietuvoje, jis žinojo pa-sėlusiai drąsų Simokai-čių bandymą su lėktuvu išsiveržti į Vakarus. Jis žinojo narsių kunigų Šeš-kevičiaus, Zdebskio sa-vigynos kalbas teismuo-se ir už ką tuos kunigus teisė. Jis žinojo, o gal jis ar jo artimieji pasi-rašė 17,000 petičiją dėl religijos laisvės neroniš-kojo tramdymo. Jis, aiš-ku, girdėjo neaiškiai, apy tikrai, apie išeiviją, 75.000 parašų petičiją Mask-von skubančiam Nixonui. Jis, aišku, kaip 1944 me-tų karta, tikėjo Amerikos noru matyti visą pasaulį laisvą. Ir, kaip teisme prisipažino dekada už jį vyresnis Simas Kudirka, Romas žinojo apie lietu-vių partizanų lavonus, svaidomus šventorių pa-tvoriuose iki 1955 me-tų.

Toks sintetinis Romas Kalanta sukiyla, ieškant jo esminių bruožų.

Aišku, tai dar neviskas. Iki fizinio skausmo jautrumas visuomeninės moralės pažeidimas, sa-vęs nebojimas protesto vardan, noras sutelkti žmones po savo šūkio vėliava -- išskiria jį iš jo vienmečių būrio. O ta liepsnos vėliava, kurią jis iškėlė savo skausmin-gos mirties akimirkoje, paverčia jį dvasiniu lie-tuviško disidentizmo at-stovu ir atvirų ar slap-tų jam simpatijų objektu.

(Tąsa kitame Dirvos Nr.)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Carmelite Sisters for the Aged and Infirm

highly skilled in caring for the elderly, and imbued with a unique and time-honored tradition of tender loving care, concern for the individual's dignity and privacy, and a constant wonder at the uniqueness of each human being.

For the hands that help are holy, as the lips that pray. What better way to honor God than to serve mankind.

For information:

Rev. Mother M. Angeline Teresa O. Carm.
St. Teresa's Motherhouse
Avila-on-Hudson
Germantown, New York 12526

VYTAUTAS ALANTAS

SAULĖ URVO DUGNE

Ištrauka iš naujos knygos "Amžinasis Lietuvis"

(2)

Kodėl "armėnų kunigaikštis" nemėgo formano Diko, Česnulis netruko suprasti. Dikas kartais rik-telėdavo ant armėno už tinginiavimą, o šis atsi-keršydamas parodydavo jam nosį ir liežuvį, žino-ma, formanui nusigręžus. Tačiau Česnulis žiūrėjo į Diką kitaip. Jokio ypatingo sentimentų jis jam ne-jautė, bet vis dėlto jį gerbė ir buvo jam dėkingas. Išdirbęs prie motoro dangčių nuiminėjimo apie po-rą savačių, jis taip nusivėrė, kad net ėmė galvoti ape darbo metimą. Žygo patiriamas jis pagaliau išdriso paprašyti kito darbo. Šis lyg nustebęs mur-mtelėdamas, jog tai "easy job", bet vis dėlto tučtuojau nuvedė jį prie transmisijų apsaugų nukabinėji-mo. Čia darbas buvo žymiai lengvesnis, ir Česnulis netruko atkusti. Juo labiau jo nuotaika pasitaisė, kad šalia dirbo ir jo naujas pažįstamas Žygas.

Tą vyrą jis stebėjo juokdamasis sau vienas širdyje. Žygas dėjos, o gal ir iš tikrųjų jautėsi esąs didelis kankinys. Liesas, dažnai nenuskusta, pajuodijusia barzda, atsilapojusia apžėlusia krūti-ne jis judėjo tiek, kiek būtinai reikia, nuolat spiaudydamasis ant slenkančios juostos. Jis nuobodžiavo neišpasakytai ir visa savo povyza, rodė-si, šaukte šaukė: -- Žiūrėkite, koks aš vargšas! -- O Česnuliui jis sakydavo: -- Tetraukia velniai visus pasaulio kapitalistus! -- Tačiau ligi tik pasirodyda-vo formanas, Žygas staiga sukrusdavo, dėdavosi nerišas iš kailio ir būtinai jam pataikūniškai nusi-šypsodavo.

Tuos jo apmąstymus nutraukė šeimininkės bar-benimas į duris.

-- Piter, ar miegi? Tave šaukia prie telefo-no.

-- Ne, nebemiegu, tuojau, -- jis išsoko iš lo-vos, užsimetė chalata ir nuėjo į svečių kambarį.

-- Sveikas, miegali! -- kitame vielos gale pasi-girdo pašaipus Poškos balsas. -- Ką išdarinėji?

-- Rengiuosi eiti į smuklę.

-- Sumanymas ne iš blogųjų, tik tokią gražią dieną, sakyčiau, neišmintingas. Nori išgirsti gerą naujieną?

-- Užsakus padavei?

-- Pasiutai, ne taip greit! Pirkau susisiekinimo priemonę.

-- Sveikinui! Kokio senumo?

-- Penkerge.

-- Amželis gan rimtas. Ar motoras dar suka-si?

-- Dirba kaip hipopotamas, tik durų ranke-nos atsukinėtos į priešingą pusę: matyti, buvęs savininkas buvo kairiarankis.

-- Klek mokėjai?

-- No ne, nesakysiu: pats turėsi įkainuoti. Vaziuojame prie ežerėlio, kaip visi šio palaiminto miesto piliečiai daro: aš, tu, Bronė ir dar viena asmenybė.

-- Kas ta asmenybė?

-- Mergiškas.

-- Iš kur tu tą padarą ištraukei?

-- Ne aš, Bronė. Ji sako, tau vienam liūd-na.

-- Matyt, tavo Bronė bus linktelėjusi į gai-lestingumą.

-- Ar tau nepatinka gailestinga moteriška širdis? -- padeklamavo Poška.

-- Labai, jei ji gailestinga ne žodžiais, o dar-bais.

(Bus daugiau)

AUKA YRA DVASINĖ LAIMĖ

IŠ PLJK FINANSŲ KOMITETO PRANEŠIMO SPAUDAI

Š.m. gegužės 19 d. Kul-tūros židinyje, Brookly-ne, N.Y. įvyko PLJK Fi-nansų komiteto pasikal-bėjimas su spaudos ir ra-dijo atstovais, kur išsa-mius pranešimus padarė ir su savo atliktais dar-bais organizuojant jauni-mo kongresą supažindino visi komiteto nariai.

Finansų k-to pirm. dr. Juozas Kazickas dėkojo spaudai už mielai spaus-dinamas informacijas jaunimo kongreso klausimai. Jis pažymėjo, kad komitetų organizavimas įvairiose lietuvių apgy-ventose vietose JAV-se ir kituose kraštuose už-truko žymiai ilgiau nei bu-vo numatyta, todėl supa-vėlavimu buvo pradėtas ir lėšų telkimo vėjus tik-tai kovo mėnesį.

Aukos renkamos trim būdais: pirmiausia buvo kreipiamasi originaliais laiškais kviečiant būti garbės rėmėjais auko-jant stambesnes sumas. Antras būdas --ėjimas tiesiai į plačiąją visuo-menę prašant pasirašyti peticiją ir kartu paauko-ti pagal išgales. Tiki-mės surinkti apie 3-5 šimtus tūkstančių para-šų. Trečias metodas paliktas patiems komi-

Emilija Čekienė

tetams rūpintis įvairiais galimais ir jiems priei-namais būdais: rengti pa-rengimus, lankyti na-mus ir t.t.

Telkiant lėšas pirmuo-ju metodu -- laiškais, jų buvo išsiųsta 231. Atsi-liepė 155, aukojo 47, iš 64 dar laukiama atsaky-mų, šiuo būdu gauta 12. 158 dol. Iki kongreso liko tik 6 savaitės, o dar trūks-ta pusės, tikimės tą su-mą surinkti, bet tikėtai su mūsų spaudos ir radijo talka, pabrėžė pirminin-kas.

Jis pažymėjo, kad į pa-skelbtą 160 tūkstančių do-lerių kvotą įeina pajamo-s, gautos iš parengi-mų kongreso metu, kurių tiksliai dar apskaičiuoti neįmanoma. JAV-se rei-čia gauti 90.000 dol.

Kodėl tiek daug rei-čia? girdėjosi balsai spaudoje ir tiesioginiai mums. Esą tėvai patys jau yra pajėgūs apmokė-ti keliones savo vai-kams. Tiesa, JAV-setė-vai pajėgūs, tačiau būti-nai reikalinga parama su-šelpiti iš kitų kraštų at-vykstančius, ypač iš Pie-tų Amerikos, Brazilijoj už šimtą dolerių tenka

dirbti 4,5 mėnesius, Uragvajų dar blogiau. Australijos lietuviukams vien tik kelionė nuo žemyno iki žemyno kainuo-ja 700 dol. ir jie tą pajė-gia apmokėti, bet visas dar kitas kongreso metu išlaidas mes turime jiems pagelbėti apmokė-ti. Arba štai iš Belgijos LB pirmininko laiške ra-šoma, kad atvykti išrink-ta Irena Slavinskaitė, 20 metų, baigianti gimnazi-ją, kurios motina jau 17 metų yra našlė su tri-mis vaikais, kuriuos au-gina lietuviškoje dvasio-je ir jokių būdu neišga-li apmokėti dukrai kelio-nės. Vietos LB-nė taip pat neturi jokių išteklių negali sušelpiti. Tokių pavyzdžių yra daug.

Yra PLJK komitetų, ku-rie savo skirtą kvotą jau įnešę su kaupu. Tai Brockton, Mass. ir Wa-shington, D. C. pirmieji atsiskaitę. Pirmininkas supažindino su pavyzdin-gai ir griežtai vedama PLJK atskaitomybe pa-žymėjęs, jog daug infor-macinių kongreso darbų atliekama neiš visuome-nės surinktų lėšų, bet pa-čių komiteto narių sąsakai ton, ypač telefoninių pasi-kalbėjimų.

Pittsburgho lietuvių jaunimo suruoštas parengimas Jaunimo Kongresui paremti gražiai pavyko. Šv. Vincento parapijos salėn susirinko apie 200 svečių kas Pittsburghe laikoma retenybe. Parengimą or-ganizavo ir programą išpildė pats jaunimas. Iš Clevelando buvo nuvykę apie 30 jaunuolių. Prie parengimo daug prisidėjo studentai G. Taoras, B. Alešūnaitė, Aldona ir Dana Žilinskaitės, M. Aglinskaitė, Mirga Girniuvienė ir kt. Vakarienes maistą paruošė B. Taorienė, J. Žilinskienė, A. Žusnienė, O. Žu-sinienė, A. Šimelienė, L. Makvytienė, D. Miselienė ir kt. Pittsburgho lietuviams tikrai priklauso pa-garba, nes ši lietuviška apylinkė, beveik nykstanti, Jaunimo Kongresui pasiuntė 700 dol. Nuotraukoje parengimo rengėjai su garbės svečiais. Iš kairės: R. Bliskytė, V. Yucius, I. Jokubaitytė, G. Taoras, V. Petrašiūnaitė A. Kalvaitis, L. Petrašiūnaitė, kleb. kun. W. Karaveckas, M. Girniuvienė, kleb. kun. J. Girdis ir E. Razgaitytė.

Rima Čerkeliūnienė sa-vo pranešime pasidžiau-gė, kad pradėtas organi-zuoti PLJK rado plataus atgarsio mūsų spaudoje. Daug rašyta apie visas kongreso rengimo sritis, nurodyti trūkumai ir jau pasiekti laimėjimai. Ji pabrėžė, kad spaudoje ra-sė patys redaktoriai, nuo latiniai bendradarbiai ir pats jaunimas. Dirvoje pradėtas skyrius "Jau-noji karta", redaguoja-

mas Jorūnės Jonikaitės, Drauge "Akademinese prošvaistėse" redaguo-ja Jūratė Jasaitytė, Aus-tralijoj "Mūsų Pastogėj" specialų skyrių apie kon-gresą redagavo Jūratė Reizgytė ir Antanas Lau-kaitis. Taip pat ir kituo-se laikraščiuose. Kaip matome, Jūratės vardas išėivijoje kitokiu pobū-džiu liks vėl istoriniu.

Norvilas pranešė, kad Woodhavene einant iš bu-

to į butą surinkta 500 dol. Šiuo laiku užklupo egza-minai ir darbas sustojo. Mums rūpi kongresas, bet savo mokslas dar la-biau, užakcentavo jaunu-o lis.

V. Vebeliūnas, išdo tvarkytojas apibūdino, ko-kiu būdu vedama atskai-tomybė ir griežta kontro-lė. Auka yra dvasinė laimė, ji žmogų kelia, sa-kė jis, neduodami nenusi skriauskim dvasiniai sa-vės.

Dr. V. Vygantas apgai lestavo, kad jo karta pa-rodė apatiją, neišsijungė į aktyvų darbą nei į gar-bės mecenatų ar rėmė-jų eiles. Jis pranešė, kad Chicagoje pačioje pradžioje buvo surinkta 36.000 dol., o vėliau iš visur dar apie 30.000. Taigi jau gauta apie 62, trūksta dar 60 tūkstan-čių. Iš 250 PLJK atsto-vų 125 bus iš kitų kraštų, kuriems reikalinga dau-giau ar mažiau materia-linės paramos. Nors bendra kvotos suma didė-lė, bet prisimenant, kad praeitasis jaunimo kon-gresas kainavo 92.000 dol., tai dabar pakilus vi sam pragyvenimo stan-dartui, ateinančio kon-greso numatyta suma nė-ra lygiagrečiai pakelta, o gerokai mažiau.

A. Sabalis komiteto at liktą darbą pailiustravo skaičiais. Baigdamas skaičiais. Baigdamas PLJK Finansų k-to pirm. dr. J. Kazickas dė-kojo visiems savo komite-to nariams už nuoširdų bendradarbiavimą, dė-kojo lietuvių spaudai ir ra-dijo vedėjams bei vi-siems aukotojams, ku-rie savo įnašą jau atida-vė ir, kurie dar aukos. Diskusijose dalyvavo A. Vakselis, LB New Yor-ko Apygardos pirm., V. Alseika, Aleksandravi-čienė-Ausmanaitė ir ki-ti.

Po oficialios dalies bu-vo vaisės.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

MAINTENANCE MAN

Automotive parts manufactur-er seeking experienced main-tenance man. Must be capable of fabrication from prints as well as able to perform ma-chine repair. Make applica-tion at:

ARCO INDUSTRIES CORPORATION

E. Eliza St. Schoolcraft, Mich.

(39-45)

JŪS GALITE SAU DUOTI \$1475 PER METUS NETAKSUOJAMĄ PAKĖLIMĄ IR TUO PAČIU PATENKINTI DĖDĘ SAMĄ

Mes norime, kad būtų visiškai aišku. Jei jūs gyvenate Clevelande ir vairuojate automobilį į miestą darbui -- 8 mylias į kiekvieną pusę -- jūs išleidžiate per me-tus \$123 daugiau negu išleistumėte nau-dodamiesi CTS autobusu. Tiesa, jūs ap-skaiciavote benziną ir alyvą. Ir jūs žino-te, kad per mėnesį išleidžiate \$35 ar dau-giau už automobilio pastatymą mieste. Bet ar jūs apskaičiavote mašinos nusi-dėvėjimą? Arba papildomai mokamą automobilio apdraudą? Arba papildomai perkamas automobilui padangas? Ir jeigu jūs turite antrą automobilį tik ke-lionei į darbą ir atgal, jūs dar mokate papildomai už leidimą ir registraciją, daugiau apdraudos ir gal net nemažą procentą automobilio paskolai. Kada jūs važiuojate ne automobiliu, be rūpesčio CTS autobusu, jūs galite sutaupyti per metus papildomai \$1745 jūsų namo iš-

mokėjimui. Arba praleisti puikioms atos togoms. Arba jūsų vaikų išmokslinimui, arba pagaliau tam ko jūsų širdis pano-rėtų. Ir kalbant apie jūsų širdį, jūs tuo pačiu galite ir ją taupyti. Nebūtų daugiau greitkelio judėjimo įtampas, nebūtų dau-giau susigrūdime nervų įtempimo. Ir kol profesionalas autobuso vairuotojas sėdi prie vairo, jūs galite snūstelėti, ar kaityti laikraštį, ar tik sėdėti ir nieko ne-daryti. Važiuoti į darbą su CTS reiškia svarų metinį netaksuojamą pajamų padi-dėjimą ir tai yra O.K. su Federaline Vy-riausybės žinia. Tai reiškia poilsį nuo judėjimo susigrūdimo. Pastudijuokite palyginamuosius skaičius apačioje. Jūs rasite, kad kaiklausimas kyla pasirink-ti tarp važiavimo į darbą automobiliu ar CTS autobusu, negali būti jokiopaly-ginimo. Ir CTS išsiųs jums bilietus.

PER MONTH BY AUTO (8 MILES ONE WAY)	
Gas and oil	\$ 10.34
Tires, maintenance, etc.	4.62
Insurance, license, taxes	31.55
Depreciation	61.50
Parking	35.00
	\$143.01
CTS TICKET FARES	19.00
You pocket the difference	\$123.21 per month
A TAX-FREE RAISE OF \$1,475.52 PER YEAR.	
(Source: American Automobile Association, "Your Driving Costs" 1971-72)	

CTS

Sunku nesinaudoti

Tvarkaraščiams, kainoraščiams ir bilietams informacijai skambinkite 621-9500

Right in our own back yard, a heritage so rich and varied we can be justly proud. So let's all share in it June 12 through 17, at The May Co., Seventh Floor, Downtown.

Wander leisurely through an international bazaar featuring 26 ethnic market shops laden with tempting foods, delightfully crafted wares, all created by people who are your neighbors.

WZAK radio will be on hand to feature popular local personalities who will tape interviews to be broadcast later on their station.

It's a Cleveland wide gathering, so come gather along with us. Make it a happy food tasting, fun and friends get together. Right here. Right now. A world tour featuring a wealth of nations, under one flag.

**Under
One
Flag**

Take a cook's tour of the world right here in Cleveland

PO VIENA VĒLIAVA MAY CO. BIRŽELIO 12-17 D.

Tiesiog jūsų pačių kieme, toks turtingas ir įvairus paveldėjimas, kad mes galime pilnai didžiulėti. Taigi tuo pasidalinkime su visais birželio 12-17 d.d. May Co. krautuvėje mieste 7 aukšte.

Paklaidžiokite neskubėdami po Tarptautinę Mugę, reprezentuojančią 26 tautinių grupių pristatymus, perkrautus viliojančiu maistu, džiuginančiai pagamintomis prekėmis. Visa tai sukurta žmonių,

nių, kurie yra jūsų kaimynai.

WZAK radijo reporteriai bus čia užrekomuoti pasikalbėjimus su populiariomis vietinėmis asmenybėmis, ir šie pokalbiai vėliau bus transliuojami per jų stotį.

Tai viso Clevelando subuvimas. Taigi susirinkime visi kartu. Tegu būna tai džiaugsmingas maisto ragavimo ir draugų suėjimas. Čia pat. Dabar. Pasaulinė kelionė pristatant tautybių vertybes po vieną vėliava.

Pasmagūriaukite pasaulio virtuvėmis čia pat Clevelande.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

WANTED 1ST CLASS SKILLED ALUMINUM EXTRUSION DIE REPAIRMAN

Kawneer Company of Harrisonburg, Virginia, has an opening for an experienced die repairman. This experience must be in aluminum extrusion. We offer an outstanding benefit program and a starting salary commensurate with experience and ability. We are located in the beautiful Shenandoah Valley of Virginia. Write, giving experience and salary requirements.

KAWNEER-AMAX
P. O. Box 403
Harrisonburg, Virginia 22801
An Equal Opportunity Employer (41-47)

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

WANTED EXPERIENCED CORE MAKER FOR SAND FOUNDRY

Must be experienced for jobbing type work. Steady employment, paid Holidays, paid vacation, paid hospitalization, and retirement program.

APPLY
PROCESS FOUNDRY CO.
1537 TEMPLE, DETROIT, MICH.
313-961-3225 (39-46)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos okupacijos - tragingųjų birželio įvykių minėjimas įvyksta Clevelande skemadienį, š.m. birželio mėn. 11 d. sekančiai:

10:30 val. ryte Šv. Mišios už pavergtą Lietuvą - Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos Čiurlionio ansamblis.

12 val. iškilmingas minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Kalbas pasakys LKDS Centro Komiteto pirm. Algirdas Kasulaitis ir American Independent Party kandidatas į JAV Kongresą Thomas Lippitt.

Himnus sugiedos LTM Čiurlionio Ansamblis, vadov. muz. A. Mikulskio.

Organizacijos prašomos dalyvauti suvėliau - pamaldose ir minėjime. Visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• LIETUVIAI, tarp kitų 26 tautybių dalyvauja irgi Tarptautinėje mugėje May Co. krautuvėje mieste 7 aukšte, birželio 12-17 d.d. nuo 11 val. iki 6 val. vak. ir šeštadienį nuo 11 val. iki 3 val. p.p. Ateikite ir paragaukite mūsų moterų paruoštų skanėstų.

LIUCIJA GARLAITE, baigusi Villa Angela Academy ir praėjusią sekmadienį gavusi diplomą, nuo rudens pradeda studijas universitete.

• SLA 136 KUOPA birželio 11 dieną 2 val. p.p. rengia gegužinę, p.p. Gaižučių sodyboje 20230 Miller, Euclid Ohio. (Tarp Lake Shore Blvd. ir Lakeland Freeway. Įvažiuoti į Miller gatvę geriausia iš E. 200 gatvės).

Gegužinės metu bus padaryta kuopos narių nuotrauka, kuri bus panaudota knygai OHIO LIETUVIAI, todėl visus narius kviečiame būtinai atsilankyti į gegužinę, ir tuo

Praėjusią sekmadienį birželio 4 d. Clevelande, Villa Angela Academy įvyko mokslo baigimo diplomų įteikimas. Tarp laimingųjų buvo ir septynios lietuvaitės: R. Balytė, D. Bielinytė, L. Garlaitė, S. Gutauckaitė, L. Juodišytė, A. Mikoliūnaitė ir D. Sušinskaitė. Nuot. raukoje A. Čiuberkis ir K. Giedraitis sveikina mokyklą baigusią D. Sušinskaitę.

pačiu save ir kuopą įamžinti minėtoje knygoje.

Be to, mūsų kuopos atstovai vyksta į SLA seimą, atstovams labai svarbu žinoti kuopos narių nusprendimus ir sumanymus. Čia bus proga išsikalbėti ir pasitarti SLA liečiančiais klausimais. Į gegužinę kviečiame Clevelande veikiančių SLA kuopų valdybos, kuopų narių ir Clevelando lietuvių visuomenę. Bus šiltų ir šaltų užkandžių, gaivinančių gėrimų ir lietuviška muzika. Tad iki malonaus pasimatymo.

A. Jonaitis

KANKLIŲ MUZIKOS KONCERTAS

Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių metinis rečitalis įvyks birželio 17 dieną, šeštadienį, 7 v.v. Čiurlionio Ansamblio namuose.

Rečitalio programoje pasirodys trys šių metų studijos absolventai: Danutė Januškytė, Daleen Walsh ir Raimundas Bankaitis. Visi trys Čiurlioniečiai.

Taip pat savo pažangumą kankliavimo mene parodys ir jaunesniosios studentės: Mirga ir Sigutė Bankaitytės ir Daina Urbaitytė. Programos pabaigoje pakankliuos jaunųjų Bankaičių trio: Mirga, Sigutė ir Raimundas.

Programa užtruks apie valandą laiko, po kurios rengėjos svečius ketina pavaišinti. Įėjimas veltui.

Į rečitalį kviečiami atsilankyti visi, kuriems įdomi tautinė muzika ir jauni talentai.

• DANUTĖ BANKAITYTĖ, solistė kanklininkė, užpėnai baigusi Onos Mikulskienės kanklių studiją ir Čiurlionio Ansamblio koncertų programose vietoje, Pietų Amerikoje ir Kanadoje solo koncertavusi, jaunimo Kongreso Muzikos Komisijos atrinkta dalyvauti Jaun. Kongreso Jaunųjų Talentų Vakare -- Chicagoje, išpildys A. Mikulskio kompoziciją "Koncertina G-Major".

PAMINĖJO VEDYBINĖ SUKAKTI.

Joanai ir Edvardui Stepams (Steponavičiams) švenčiant 30 metų vedybinę sukaktį, Knistautienei vadovaujant, birželio 3 d. Europa kelionių biuro salėje buvo surengtas pobūvis į kurį atsilankė solenizantai, jų giminės ir gražus būrys artimųjų ir bičiulių, viso per 90 asmenų.

Atvykus Joanai ir Edvardui Stepams, juos pasitiko sūnus Kęstutis ir marti Gidonė su vynu stiklinėmis.

Pobūvį pradėjo LB apylinkės pirm. Malskis pristatydamas sukaktuvininkus ir jų visuomeninę veiklą. Toliau žodžiu

sveikino PLB pirm. St. Barzdukas, Čiurlionio ansamblio vardu Alf. Mikulskis, Lithuanian Village vardu Z. Dučmanas, Balso vardu St. Astrauskas, skautų vardu (nes Ed. Stepas ilgą laiką yra buvęs Pilėnų skautų tautos tėvų komiteto pirm.) v.s. Pr. Karalius ir šeimos vardu Vac. Steponavičius. Čia pat susirinkusiųjų vardu p. Knistautienė iškėlė sukaktuvininkams simbolinę dovanėlę.

Pobūvis pradėtas sugiedojus "Ilgiausių metų" su šampanu. Po to visi vaišinosi ir linksminosi iki vėlyvos nakties.

Pobūviui ir muzikai vadovavo J. Stempužis.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMI 3 NAMAI

Prie E. 185 St., netoli naujų Lietuvių Namų. 200 pėdų pločio sklypas iš gatvės, pačiame lietuvių apgyventame centre, prekybinėje zonoje, parduoda individualiai savininkai. Suinteresuotus prašome skambinti vakarais nuo 4 iki 8 val. tel. 486-6540. (41-46)

E. 185 ST. RAJONE parduodamas namas 3 miegamųjų, kolonialinis. Atnaujinta vonia ir virtuvė su kambarėliu. Nauji antriniai langai. Dviejų aukštų dvigubas garažas. 10 pėdų pločio įvažiavimo kelias. Didelis salionas ir valgomasis. Maloni kaimynystė. Prašo virš dvidešimt. Tel. 531-2554 19511 Kildeer Ave., Cleveland, Ohio 44119. (41-45)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

• ARENOJE šį penktadienį, birželio 9 d. 8 v.v. įvyks idomos imtynės tarp Ernie Ladd ir pasaulio čempiono Waldo Von Erich. Be to, bus ir kitų imtynių varžybos. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave.

• BESIDOMINTIEMS Floridoje bendros nuosavybės įsigijimu susirinkimas įvyks birželio 11 d., sekmadienį, po lietuviškų pamaldų Lietuvių Namuose, 877 East 185 St.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 11 D. Birželio išvežimų minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia ALT Clevelando skyrius.

BIRŽELIO 11 d. SLA 136 kuopa rengia gegužinę p.p. Gaižučių sodyboje.

BIRŽELIO 17 D. 7 v.v. Onos Mikulskienės Kanklių Studijos mokinių metinis rečitalis Čiurlionio Ansamblio namuose.

BIRŽELIO 18 D. LVS Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero.

BIRŽELIO 25 D. 2 val. p.p. Clevelando šaulių kuopos susirinkimas ir gegužinė O.K. Pautienų sodyboje.

LIEPOS 16 D. Grandinėlis išleistuvės Europon.

SPALIO 1 D. 4 val. LRK Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakariinė naujosios parapijos kafiterijoje.

SPALIO 14 D. Chicago's Lietuvių Operos iškilniųjų solistų (D. Stankaitytės, A. Stempužienės, S. Baro ir kt.) koncertas, Rengia LB Ohio apygarda.

SPALIO 22 d. Birutininkų parengimas.

LAPKRIČIO 4 D. LVS Ramovė ir Lietuvių Bendruomenė rengia Kariuomenės Šventės minėjimą - koncertą.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

JOURNEYMAN PRINTING PRESSMAN

ON WINKLER & HARRIS PRINTING PRESSES, EXCELLENT OPPORTUNITY. STEADY WORK & FRINGE BENEFITS.

CALL BOB HARTMAN OR APPLY

BOISE CASCADE CORP. ENVELOPE DIVISION 2065 W. FORT ST. DETROIT, MICH. 259-1700

An equal opportunity employer

WANTED JOURNEYMAN

MACHINE TOOL MECHANIC

FOR UNUSUAL OPPORTUNITY CALL MR. DAMITIO (313) 759-2200

WANTED EXPERIENCED

TOOL GRINDER HAND

STEADY WORK. APPLY IN PERSON

2565 JOHN B ST. WARREN, MICH.

Dalyvaukime IV Tautinių Šokių Šventės bankete ir linksmai praleiskime laiką

Banketas įvyks AMPHI- THEATRE patalpose, liepos 2 d. Chicagoje, tik kitoje salėje tuoj po šokių šventės programos. Banketo metu bus pagerbti šokių grupių vadovai. Šokiai vyks dvejose salėse ir linksmins du garūs orkestrai. Bilieto kaina 12.50 dol. asmeniui. Bilietus užsisakant iš tolimųjų vietovių, siųsti Money order -- Lith. Folk Dance-Banquet, adresu: Sofija Dziugienė,

7240 S. Mozart Street, Chicago, Ill. 60629 arba Marginalia, 2511 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629, pridėdant voką su savo adresu ir pašto ženklą.

Norint gauti daugiau informacijos bilietų ar Banketo reikalų, skambinti kom. pirm. S. Dziugienei, tel. (312) 925-3682 nuo 5 val. vakaro darbo dienomis ir šeštadieniais bei sekmadieniais.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

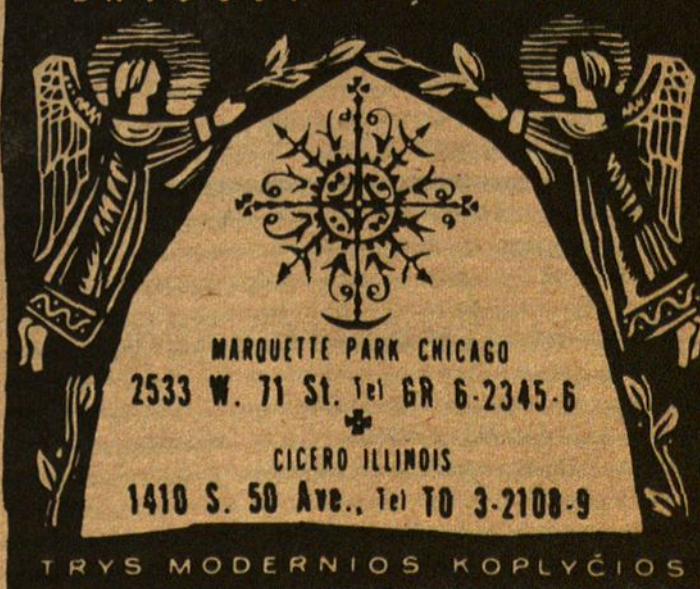
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ADALBERTO STANEIKOS MINĖJIMAS IR JO KŪRINIŲ PARODA

Š. m. birželio 25 d. Philadelphiaje įvyks dailininko ir diplomato Adalberto Staneikos, jo mirties 10 metų sukakties minėjimas - paroda.

Šv. Andriejaus bažnyčioje, 1913 Wallace St., 10:30 v. ryto bus pamaldos, kurių metu giedos buv. Lietuvos Operos solistė J. Augaitytė.

Po pamaldų įvyks minėjimas ir dailininko kūrybos paroda, bei jo studijos

apžiūrėjimas, 155 Greenwood Ave. Wyncote, Pa. Minėjime kalbės JAV LB Centro Valdybos pirmininkas V. Volertas, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vardu kalbą pasakys Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono Patarėjas dr. S.A. Bačkis, prof. J. Pušinas pasakys kalbą ir palies dailininko - diplomato gyvenimą, skulptorius P. Vaškys savo kalboje palies dailininko darbą.

Visa lietuviška visuomenė kviečiama gausiai

dalyvauti ir pagerbti daug dirbusį ir daug nusipelnusį dėl Lietuvos dailininką ir diplomatą Adalbertą Staneiką.

(FA)

• **TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS** būstinė veikia nuo birželio 1 d., Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Visas šventės informacijas galima gauti nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro kas dieną telefonu (312) 476-0007 ir savaitgaliais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Raštinėje budi Vida Kriaučeliūnaitė.

• **VINCĖ JONUŠKAITĖ - LĖSKAITIENĖ**, buvusi Lietuvos operos solistė ir nenuilstanti visuomenės darbuotoja gegužės 28 d. išskrido į Santa Barbara, California, nuolatiniame apsigyvenimui.

New Yorke jai buvo surengtas iškilmingas 70 metų amžiaus sukakties minėjimas, kuriame buvo nušviestas jos teatrinės karjeros ir visuomeninės veiklos kelias ir kartu išleistuvės. Sukaktuvinė gavo daug sveikinimų ir linkėjimų. Pagrindiniu kalbėtoju buvo S. Santvaras.

• **DR. VACLOVAS IR EMILIJA ČEKAI** birželio 17 d. iš New Yorko dviem savaitėm atostogų skrenda į Woodland Hills, California, pas dukrą Danguolę ir Algį Ratkelius.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ IV TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PROGRAMA

ŠEŠTADIENIS, LIEPOS MĖN. 1 D.

7 val. vak.

Oficialus IV-tosios tautinių šokių šventės atidarymas Jaunimo Centro sodelyje prie paminklo žuvusiems už laisvę.

8 val. vak.

Koncertas Maria High School Auditorijoje.

SEKMADIENIS, LIEPOS MĖN. 2 D.

2 val. p.p.

Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-toji Tautinių Šokių Šventė International Amphitheatre.

6 val. vak.

Tose pačiose patalpose šokių mokytojams pagerbti Banketas

Šventės informacijai būstinės telef. (312) - 476-0007.

GERIAUSIAI PAILSESIŲ PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS

VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidarama vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunumuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

NAUDOKITĖS PROGA — SKRISKITE PAPIGINTA KAINA Į LIETUVĄ RUDENĮ IR ŽIEMĄ

Walter Rask-Rasčiausko vadovaujamas American Travel Service Bureau šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į Lietuvą.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas ir tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:

CHICAGA-NEW YORK SPALIO MĖN. 2 D. —

15 dienų kelionė,

iš New Yorko \$660.00 + tax,

iš Chicagos \$760.00 + tax*

11 dienų Lietuvoje.

PRALEISKITE KALĖDAS IR NAUJUS METUS LIETUVOJE.

CHICAGA-NEW YORK GRUODŽIO MĖN. 21 D. —

14 dienų kelionė

iš New Yorko \$660.00 + tax,

iš Chicagos \$760.00 + tax*

11 dienų Lietuvoje.

* Total tour prices are subject to airline agreement and government approval.

Dėl informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės pas mus. Paruošiame kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bilietus ir reikalingas visas.

MIELAI MAMYTEI

MAGDALENAI EIDUKEVIČIENEI

MIRUS, JOS DUKRAI NASTAZIJAI
GAIDŽIŪNIENEI IR ŠEIMAI GILIĄ
UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

ALDONA IR VYTAUTAS DABRILAI

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T.T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue Tel.: 254-5456

New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2582

Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767

Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway 268-0068

Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674

Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966

Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737

Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738

Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685

Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. 374-6446

Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256

Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. 365-5255

Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue 246-9274

Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. 363-8569

Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. 261-2994

New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard 562-1446

Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. 372-8783

Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387

Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street 274-6400

Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street 763-4812

Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750

San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571

Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766

Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre 751-6760/1

1/2 Block North of 12 Mile Road 441-4712

Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. 798-2868

Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street 743-0440

Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street

• A. SIMUTIS, Lietu- me, Trentone, kur buvo vos gen. konsulas New pakviesti visų valstybių Yorke, gegužės 18 d. da- New Yorke reziduojan- lyvavo New Jersey guber- tieji kosulai. natoriaus Cahil priėmi-

VASARVIETĖ "DAINA"

CAPE CODE, PRIE JŪROS
"OLD SILVER BEACH"

W. FALMOUTH, MASS. — Išnuomuojami gražiai ir patogiai įrengti kambariai. Jūros vanduo šiltas ir "beačiai" švarūs ir gražūs. Maistas šviežias ir gerai pagamintas. Žuvininkams taip pat patogumai. Nauja motorinė valtis, ošiantis miškas. Kaina prieinama. Dėl užsakymų ir sąlygų skubiai kreiptis:

sav. A. Daukantienė - Moriarty

124 Bellevue Rd.

SQUANTUM, MASS., 02171

Tel. (617) 471-4293

CAPE CODE išnuomojamas

3 miegamųjų vasarnamiai ir pavieniai kambariai prie didelio, žavingo ežero, netoli lietuviško paplūdimio.

Kreiptis adresu:

Ina Nenortas

44 Alban St.

Dorchester, Mass. 02124

Tel. (617) 825-1832

OCEAN CITY

MŪSŲ VASARNAMYJE, KAMBARIAI SU TEKANČIAIS VANDENIMIS KAINUOJA TARP 45 DOL. ir 60 DOL. SAVAITEI DVIEMS ASMENIMS. ŠEIMYNIŠKA NUOTAIKA, ŠVARUS IR RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS. ATIDARI NUO GEGUŽĖS PABAIGOS IKI RUGSĖJO PABAIGOS

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI

Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City, New Jersey 08226

Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221

Area Code 609